

“... ”

İPTAL BAŞVURUSUNUN GEREKÇESİ: 5275 sayılı Kanunun 107 ve 108. maddelerinde hükümlülerin hangi şartlarda koşullu salıverilecekleri, aynı kanunun 107/12-13. maddelerinde ise koşullu salıverilme kararının hangi hallerde ve hangi usule göre geri alınacağı düzenlenmiştir.

15/04/2002 tarihinde yürürlüğe giren 7242 sayılı Kanun ile infaz hukuku alanında çok sayıda önemli düzenleme yapılmış olup, infaz hakimliklerinin görev ve yetkileri de bu kanun değişikliği ile genişletilmiştir.

Hükümlülerin infaz sürecinde iyi halli olmaları kaydıyla, toplam hapis cezalarının kanunda öngörülen bölümünü çekmelerinden sonra, toplumla bütünleşmelerinin sağlanması için tahliye edilmeleri mümkündür. Ancak bu tahliye kararı ile cezanın infazı bitmiş olmadığından, tahliye edildikten sonra toplam ceza süresi sonuna kadar (hak ederek tahliye tarihi) denetim altına alınmaları öngörülmüştür. 5275 sayılı Kanunun 7242 sayılı Kanunla değişik 107/6. maddesine göre denetim süresi, hükümlünün ceza infaz kurumunda geçirmesi gereken süre kadardır ve hak ederek tahliye tarihini geçemez.

Bu denetim süresi içinde kasıtlı bir suç işlenmediği veya bir yükümlülük yüklenmiş ise bu yükümlülüğe uygun davranıldığı takdirde, hapis cezası infaz edilmiş sayılmaktadır.

Hükümlünün koşullu salıverilmesinden sonraki denetim süresi içinde hapis cezasını gerektiren kasıtlı bir suç işlemesi veya kendisine koşullu salıverildikten sonra yüklenen yükümlülüklerle infaz hakiminin uyarısına rağmen uymamakta ısrar etmesi halinde koşullu salıverilme kararı geri alınır. (107/12)

Koşullu salıverilme kararı geri alındığında 5275 sayılı Kanunun 107/13-son cümle uyarınca hükümlünün yeniden koşullu salıverilmesi mümkün olmadığı gibi, Açık Ceza İnfaz Kurumlarına Ayrılma Yönetmeliğinin 8/2-a maddesi uyarınca hükümlü açığa ayrılamayacak, koşullu salıverilemeyeceği için 5275 sayılı Kanunun 105/A maddesinde düzenlenen denetimli serbestlik hükümlerinden yararlanamayacaktır. Bu bakımdan koşullu salıverilmenin geri alınması kararı temel hak ve özgürlükler bakımından son derece önemli sonuçları haizdir.

Türk Ceza Kanununun 7/3. maddesine göre; koşullu salıverilme hükümlerinde yapılan değişikliklerde lehe kanun esas kabul edildiğinden; suç tarihine göre hükümlünün lehine olan kanun hükmünün tespit ve tatbiki zorunludur.

Koşullu Salıverilme ve Koşullu Salıverilmenin Geri Alınmasına İlişkin Yasal Düzenlemeler: 15/04/2020 tarihinde yürürlüğe giren 7242 sayılı Kanun değişikliği öncesinde; denetim süresi içinde hapis cezasını gerektiren kasıtlı bir suç işlenmesi halinde; ikinci suç tarihinden hak ederek (bihakkın) tahliye tarihine kadar olan sürenin aynen infazına karar verilmekteyken; bu değişiklik ile kalan sürenin aynen infazı yerine, işlenen her bir suçun cezasının iki katı sürenin aynen infazına karar verilmesi usulü benimsenmiştir. Ancak ikinci suç veya suçların cezasının iki katı sürenin hak ederek tahliye süresini geçmesi halinde; yine hak ederek tahliyeye kadar olan sürenin aynen infazına karar verilecektir.

7242 sayılı Kanun değişikliği öncesinde; koşullu salıverilmede denetim süresi, 5275 sayılı Kanunun 107/6. maddesinde ceza evinde geçirilmesi gereken sürenin yarısı olarak

belirlenmişken; bu değişiklik ile denetim süresinin ceza evinde geçirilmesi gereken süre kadar olacağı hükme bağlanmıştır. Bu değişikliğin nedeni, koşullu salıverilme oranının 2/3 ten 1/2 ye indirilmesidir.

Temel kurallar böyle olmakla birlikte; 15/08/2016 tarih ve 671 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile 5275 sayılı Kanuna eklenen Geçici 6. madde ile bazı suçlar hariç olmak üzere; koşullu salıverilme oranı 2/3 ten 1/2 ye indirilmiş; buna karşılık bu tarih itibariyle 5275 sayılı Kanunun 107/6. maddesinde bir değişiklik yapılmadığından; koşullu salıverilmede denetim süresi yine ceza evinde geçirilmesi gereken sürenin yarısı olarak tespit edilmiştir. (Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 2017/142 esas 2018/3500 karar sayılı kararı)

Somut olayda, hükümlünün içtima edilen 2 yıl 24 ay 71 gün hapis cezası nedeniyle 30/10/2019 tarihinde koşullu salıverildiği, hak ederek tahliye tarihinin 08/03/2021 olduğu, koşullu salıverilmeye konu olan hapis cezalarına konu suçların tümünün 671 sayılı KHK'da öngörülen 01/07/2017 tarihinden sonra 7242 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce olduğu, buna göre denetim süresinin 671 sayılı KHK'ya göre değil, 5275 sayılı Kanunun 7242 sayılı Kanun değişikliği öncesi ve 7242 sayılı Kanun değişikliği sonrası 107/6 maddesine göre tespit edileceği, değişiklik öncesi 107/6. maddeye göre koşullu salıverilme oranı 2/3 olduğundan ceza evinde geçirilmesi gereken sürenin yarısının hak ederek tahliye tarihini karşıladığı, 7242 sayılı Kanun değişikliği sonrası 107/6. maddeye göre koşullu salıverilme oranı 1/2 olduğundan ceza evinde geçmesi gereken sürenin aynısı kadar sürenin yine hak ederek tahliye tarihini karşıladığı, buna göre hükümlünün koşullu salıverildiği 30/10/2019 t ile hak ederek tahliye tarihi olan 08/03/2021 arasında denetime tabi olduğu görülmüştür. Bu süre içerisinde hükümlünün hapis cezasını gerektiren kasıtlı bir suç işlemesi halinde koşullu salıverilmenin geri alınmasına karar verilecek ve hükümlü lehine olarak işlenen suçun cezasının iki katı veya suç tarihinden hak ederek tahliye tarihine kadar sürenin ceza infaz kurumunda aynen infaz edilmesine karar verilecektir.

Hükümlünün infaz dosyası incelendiğinde, koşullu salıverildikten sonra Ankara 52. Asliye Ceza Mahkemesinin 2021/147 esas 2021/29 karar sayılı ilamı ile 19/02/2020 tarihinde işlediği hizmete ilişkin emirleri yerine getirmemek suçundan 1632 sayılı Askeri Ceza kanununun 87/1. maddesi uyarınca 18 gün hapis cezasına mahkum edilmiş ve bu karar 29/09/2021 tarihinde kesinleşmiştir. Bu ilama konu suç tarihi hükümlünün koşullu salıverilmesi ile hak ederek tahliye tarihi arasındaki denetim süresine denk geldiğinden, Çorum Cumhuriyet Başsavcılığınca hükümlü hakkındaki koşullu salıverilmenin geri alınması talep edilmiştir. Adli sicil kaydı incelendiğinde, denetim süresi içine denk gelen başkaca kasıtlı bir suç işlemediği anlaşılmıştır.

ANAYASAYA AYKIRILIK SORUNU:

1632 sayılı Askeri Ceza Kanununa 24/06/2021 tarih ve 7329 sayılı Kanunla eklenen Ek 11. maddede askeri suçlar ve sırf askeri suçlar sayılmış olup, hükümlünün mahkumiyetine konu 87/1. maddede düzenlenen suçu sırf askeri suçlardan olduğu kabul edilmiştir.

Ceza Kanunlarının genelinde suçların birbirine göre durumlarına bakıldığında kasıtlı suçlar ile taksirli suçlar, askeri suçlar ile diğer suçlar arasında bir ayırım yapıldığı göze çarpmaktadır. Nitekim suçta tekerrürü düzenleyen Türk Ceza Kanununun 58. maddesinin 4. fıkrasında kasıtlı suçlar ile taksirli suçlar ve sırf askeri suçlar ile diğer suçlar arasında tekerrür hükümleri uygulanmaz hükmü getirilerek sırf askeri suçlar diğer kasıtlı suçlardan ayrı bir yere

konulmuştur. Bu da kanun koyucunun amacının, sırf askeri suçların kişilerin sivil hayatlarında etki doğurmasını amaçladığını göstermektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 2. maddesinde Türkiye Cumhuriyeti bir hukuk devleti olarak tanımlanmış ve yine Anayasanın 10. maddesinde eşitlik ilkesi açıkça düzenlenmiştir. Hukuk devleti ilkesiyle bağlantılı olarak Anayasanın 5. maddesinde devletin temel amaç ve görevleri düzenlenerek kişinin temel hak ve hürriyetlerini sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleri ile bağdaştırmayacak surette sınırlayan engelleri kaldırmak devletin ödevi olarak öngörülmüştür.

Sanığın Anayasal bir görev olarak belirli bir sürede yerine getirdiği askerlik görevi sırasında işlediği ve hayatının başka hiçbir evresinde işleme olanağı bulunmayan ve sadece Askeri Ceza Kanununda tanımlanan suçlar olan sırf askeri suçların; bu özelliği gereği kişilerin askerlik dışındaki özel hayatlarını da etkileyecek şekilde etki doğurması yukarıda sayılan ilkeler ile bağdaşmaz. Şöyle ki, sivil hayatta verilecek koşullu salıverilmenin geri alınması kararının denetim süresi içinde yine sivil hayatta işlenmesi olanağı bulunan kasıtlı bir suçu işleyen kişi; bunun sonuçlarına katlanmak zorunda olduğunun bilincindedir. Oysa ki sivil hayatta işlediği bir suçtan dolayı hakkında koşullu salıverilmenin geri alınması karar verilen bir şahıs; zorunlu askerlik hizmeti sırasında işlediği ve sadece askerlik hizmetine özgü olan bir suçtan dolayı sivil hayatının etkilenmesi ve şahıs hakkındaki koşullu salıverilmenin geri alınmasına karara verilip çok ağır bir infaz koşuluna tabi tutulması hakkaniyet ve adalet ilkeleri ile bağdaşmaz. Nitekim örneği verilen bu iki kişi hukuki olarak aynı durumda olmamalarına rağmen aynı sonuca tabi tutulmaktadır. Bu ise Anayasa Mahkemesi kararlarında tanımı yapılan ve Anayasanın 10. maddesinde düzenlenen eşitlik ilkesine aykırıdır.

Yine askerlik hizmetini yerine getirirken salt bu hizmete özgü bir suçtan dolayı mahkum olan sanığın askerlik hizmeti bittikten sonra bu suç dolayısı ile sivil hayatta kamu hizmetine girememeye veya sabıkalı hale gelme sonucuna uğramaktan kurtulması için de gerekli düzenlemeleri yapmak Anayasanın 2. ve 5. maddelerine göre devletin görevidir. Bu durumu ön gören kanun koyucu TCK'nun 58. maddesinde buna uygun bir düzenleme getirmişken, somut olayda uygulanma olanağı bulunan hükümde bu konuda bir düzenleme yapılmamıştır.

Kanun koyucunun; 5275 sayılı Kanunun 107/12. madde hükmünü vaz ederken denetim süresi içinde işlenen kasıtlı suçlar bakımından sırf askeri suçlar ile diğer suçlar arasında tıpkı TCK 58/4 maddesinde olduğu gibi farklı düzenleme yapması ve denetim süresi içinde sırf askeri suç işleyenleri diğer sanıklardan ayrı değerlendirmesi hukuk devleti, suç ve cezada orantılılık ve eşitlik ilkelerine göre beklenmesi gereken bir husustur. Bu hali ile iptali istenen kural sırf askeri suçlar ile diğer kasıtlı suçlar arasında bir ayırım yapmadığı için Anayasanın 2. ve 5. maddelerine de aykırıdır.

Yukarıda arz edilen ve Yüksek Mahkemenizce resen gözetilecek sair hususlara göre eldeki davada uygulanma ihtimali bulunan 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 7242 sayılı Kanunla Değişik 12. maddesinde yer alan “kasıtlı bir suç işlemesi” ibaresinin “sırf askeri suçlar” yönünden iptaline karar verilmesi Anayasanın 152. maddesine göre Yüksek Mahkemenizden arz olunur.”